



Ålands Landskapsregering
PB 1060
22 111 MARIEHAMN

Hänvisning: ÅLR 2021/9987

Ärende:

Yttrande över förslag till lagstiftning om skydd för visselblåsare

Länk till lagframställning:

<https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/remisser/lagforslag-om-skydd-visselblasare>

Ålands Landskapsregering begär synpunkter på förslaget senast 20.1.2022. Lagförslaget föreslås genomföras som en s.k. blankettlag eftersom lagstiftningsbehörigheten inom de områden som berörs av [EU-direktivet](#) är delad mellan riket och landskapet.

Målsättningen med direktivet är att möjliggöra att personer som får kännedom om brott mot EU-rätten inom offentlig eller privat verksamhet skall kunna rapportera detta utan hinder av lojalitetsplikt eller motsvarande och utan att den som rapporterar oegentligheter utsätts för någon form av repressalier.

De politikområden som berörs av direktivet är följande;

- offentlig upphandling
- finansiella tjänster, produkter och marknader samt förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism
- produktsäkerhet och produktöverensstämmelse
- transportsäkerhet
- miljöskydd
- strålskydd och kärnsäkerhet
- livsmedels- och fodersäkerhet samt djurs hälsa och välbefinnande
- folkhälsa
- konsumentskydd
-

- skydd av privatlivet och personuppgifter samt säkerhet i nätverks-och informationssystem

Berörda kommuner och kommunala organisationer

Visselblåsardirektivet gäller för organisationer med **mera än 50 anställda** eller för kommuner med **mera än 10 000 invånare**, vilket skall tolkas så att båda kriterierna skall vara uppfyllda för att direktivet skall gälla.

Kommun	Årsverken	Invånare	Berörs av direktivet
Brändö	35	449	NEJ
Eckerö	54	958	NEJ
Finström	130	2603	NEJ
Föglö	54	526	NEJ
Geta	34	511	NEJ
Hammarland	78	1599	NEJ
Jomala	239	5386	NEJ
Kumlinge	26	307	NEJ
Kökar	24	225	NEJ
Lemland	113	2114	NEJ
Lumparland	26	372	NEJ
Saltvik	103	1806	NEJ
Sottunga	3	101	NEJ
Sund	62	1007	NEJ
Vårdö	28	460	NEJ
Mariehamn	643	11705	JA

Enligt Ålands Landskapsregerings tolkning berörs följande offentliga instanser på Åland (kommunala instanser markerade)

5. Förslagets verkningar

På Åland kommer den föreslagna lagen att innebära ett krav för Ålands landskapsregering, Mariehamns stad, Kommunernas socialtjänst k.f., Ålands hälso- och sjukvård, Oasen k.f., Södra Ålands högstadieskola k.f., Ålands gymnasium, Ålands polismyndighet, Fastighetsverket, Posten Ab och PAF Ab att inrätta interna rapporteringskanaler. I enlighet med direktivets artikel 8.9 får kommunala myndigheter dela på interna rapporteringskanaler och ansvara för deras verksamhet tillsammans, under förutsättning att den interna rapporteringskanalen är oberoende i förhållande till de externa rapporteringskanalen.

Tillämpning som berör kommunerna

Kommunerna berörs främst genom [Landskapslag \(2004:24\) om tillämpning i landskapet Åland av lagstiftning om kommunala tjänstemän](#), som hänvisar till rikets [Lag om tjänsteinnehavare i kommuner och välfärdsområden](#).

Såsom LL om tillämpning i Landskapet Åland av lagstiftning om kommunala tjänstemän är utformad så kommer de ändringar som förs in i rikets kommunaltjänstemannalag att gälla för kommunala tjänstemän på Åland.

Eftersom arbetsrätten är riksbehörighet så gäller de ändringar som görs till [Arbetsavtalslagen](#) direkt för kommunalt anställda i arbetsavtalsförhållande.

Förslaget till LL om tillämpning på Åland av lagen om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av Europeiska unionens lagstiftning och den nationella lagstiftningen

Tillämpas till den del som något annat inte föreskrivs i annan landskapslagstiftning, och i denna stadgas också om interna rapporteringskanaler och den externa rapporteringskanal som Ålands Landskapsregering avser att skapa och upprätthålla för alla de offentliga instanser som berörs av den rapporteringsskyldighet som grundar sig i direktivet.

Yttrande

Ålands kommunförbund uppfattar lagframställningen som tydlig och tillräcklig med hänsyn till den delade behörighet som råder inom flera av de rättsområden som berörs.

I övrigt har förbundet inget att anföra angående förslaget.

Förbundsstyrelsen § xx /29.12.2021